

บทบาทของศาลไทยในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์ : ปัจจุบันและอนาคต

นายสุตปิติ วรรณะหทัย

๑

บทนำ

ปัจจุบันโลกนี้มีจำนวนประชากรมากกว่าเจ็ดพันล้านคน ทุกคนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันตามแหล่งที่อยู่ บางพื้นที่มีสาธารณูปโภคที่ครบครัน มีโอกาสทางการศึกษา โอกาสในการหารายได้ ความรักความอบอุ่น และความสงบสุข แต่ในบางพื้นที่กลับไม่มีสิ่งต่างๆ เหล่านี้หรือมีไม่เพียงพอ เป็นสาเหตุทำให้ทุกคนต้องดิ้นรนแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า แต่ปรากฏมีกลุ่มบุคคลที่เสนอตัวเข้าช่วยเหลือคนผู้แสวงหาเหล่านี้ โดยมีได้มีเจตนาช่วยเหลืออย่างแท้จริง ทำไปเพื่อแสวงหาประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งมิได้คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ กลุ่มบุคคลนี้เรียกว่าขบวนการค้ามนุษย์ ผู้ที่โชคร้ายตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์ส่วนมากมักเป็นผู้ที่ประสบปัญหาทางการเงินหรือทางครอบครัวเพราะเป็นบุคคลที่ง่ายต่อการชักจูง ผู้ตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์นั้น ต้องทำตามคำสั่งของผู้ค้ามนุษย์ บ้างก็ถูกบังคับให้ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หรือต้องทำงานใช้หนี้ที่ไม่มีวันหมด สูญเสียอิสรภาพของตนเอง อันเป็นการปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกันเยี่ยงสิ่งของ ที่สามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนกันได้ด้วยการค้ามนุษย์นั้นจึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชน และที่รู้จักกันว่าเป็นทาสในยุคปัจจุบัน

การค้ามนุษย์นั้นเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี สังเกตได้จากจำนวนการฟ้องคดีทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มี จำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๘๒ คดี และในปี ๒๕๕๗ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๐๕๑ คดี^๒ ซึ่งจำนวนคดีดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น จำนวนที่แท้จริงของการค้ามนุษย์นั้นยากต่อการสำรวจ ปัจจัยหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปราบปรามการค้ามนุษย์นั้นคือการขาดความร่วมมือจากเหยื่อค้ามนุษย์อย่างพอเพียง เพราะอาชญากรรมประเภทนี้โดยหลักแล้วไม่ปรากฏให้เห็นหากเหยื่อไม่แสดงตัว การค้ามนุษย์นั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในกรณีที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศนั้น มักจะเกิดขึ้นจากเครือข่ายอาชญากรข้ามชาติซึ่งมีผลกระทบต่อนานาประเทศ จึงเป็นเรื่องที่เกือบทุกประเทศทั่วโลกตระหนักถึงความร้ายแรง

^๑ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดสกลนคร

^๒ Bureau of Public Affairs Department Of State. The Office of Website Management, "๒๐๑๕ Trafficking in Persons Report," June ๒๗, ๒๐๑๕, <http://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/>.

ของอาชญากรรมนี้ จนได้มีการจัดทำพิธีสารป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเด็กและสตรี พ.ศ.๒๕๔๖ (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Woman and Children) ต่อไปนี้ให้เรียกว่า “พิธีสาร” ภายใต้อนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ.๒๕๔๓ (United Nation Convention against Transnational Organized Crime) ต่อไปนี้ให้เรียกว่า “อนุสัญญา”

ในส่วนของประเทศไทยนั้นลงนามในปี พ.ศ.๒๕๔๔แล้ว ต่อมาได้นำพิธีสารดังกล่าวอนุวัติการออกเป็นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ และได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาและพิธีสารดังกล่าวในปี พ.ศ. ๒๕๕๖^๓ แม้ว่าประเทศไทยได้ออกกฎหมายดังกล่าวมาแล้วแต่ดูเหมือนว่าความพยายามที่จะปราบปรามการกระทำ ความผิดนี้ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เห็นได้จากรายงานการค้ามนุษย์ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงการต่างประเทศของ สหรัฐอเมริกา^๔ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารของไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญและเพิ่มความพยายามในการปราบปราม การค้ามนุษย์ ด้วยการเน้นย้ำพัฒนาวิธีการเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษโดยการออกกฎหมายเพิ่มเติม ฝ่ายตุลาการใน ฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในการใช้อำนาจอธิปไตยของประเทศ โดยสำนักงานศาลยุติธรรมเห็นชอบกับความเห็นของอธิบดีผู้ พิพากษาศาลอาญาในขณะนั้นได้จัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นในศาลอาญาในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมามีเห็นว่าคดี ประเภทนี้มีความยุ่งยากซับซ้อนยากในการพิจารณาจากผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นเครือข่ายอาชญากรรมที่มีการปกปิดการ กระทำความผิด

แผนกคดีค้ามนุษย์ในศาลชั้นต้นนั้นตั้งอยู่ที่ศาลอาญา กรุงเทพมหานคร มีอำนาจในการพิจารณาคดีที่ยื่นฟ้อง เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และความผิดที่เกี่ยวข้อง^๕ คดีที่พระราชอำนาจใน

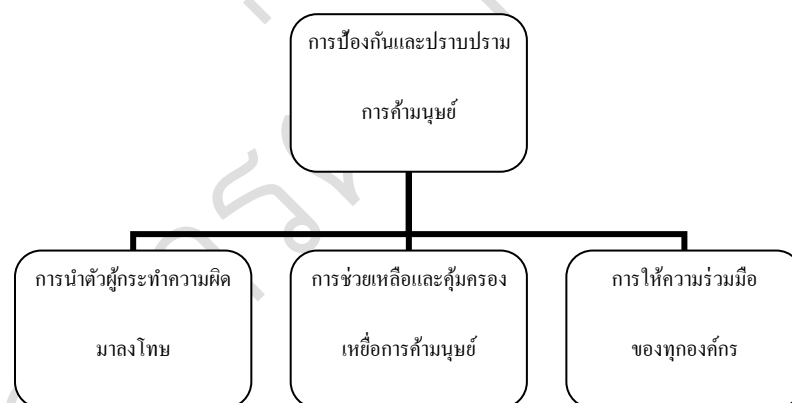
^๓ “UNTC,” accessed August ๓๐, ๒๐๑๕, https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-๑๒-a&chapter=๑๘&lang=en#EndDec.

^๔ Department Of State. The Office of Website Management, “๒๐๑๕ Trafficking in Persons Report.”

^๕ ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๘.

ความคิดนี้สามารถถูกนำมาพิจารณาและพิพากษาโดยผู้พิพากษาแผนกคดีนี้ได้^๖ นอกจากนี้ในชั้นอุทธรณ์ยังมีการจัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นเช่นกัน^๗ ส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

บทความนี้จะนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพทางการศาลเพื่อเสริมสร้างความพยายามของรัฐบาลที่จะปราบปรามกับการค้ามนุษย์ โดยตามวัตถุประสงค์ของพิธีสารนั้น นอกจากจะให้รัฐออกกฎหมายนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษแล้ว การช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ และการให้ร่วมมือระหว่างประเทศนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องใช้ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ด้วย ซึ่งเมื่อได้นำหลักวัตถุประสงค์ของพิธีสารดังกล่าวมาปรับใช้แล้วจะได้หลักปฏิบัติเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการศาลดังนี้คือ การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ, การให้ความช่วยเหลือคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ และการให้ความร่วมมือ บทความนี้จะวิเคราะห์หลักการปฏิบัติดังกล่าว เพื่อเสริมสร้างการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ภาพที่ ๑ แสดงหลักสามประการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางศาลในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

จุดกำเนิดของการค้ามนุษย์

นิยมของการค้ามนุษย์นั้นเริ่มปรากฏขึ้นในปีพ.ศ. ๒๔๔๒ ในสภาการต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างประเทศเพราะในช่วงนั้นผู้คนเริ่มมาให้ความสนใจจากการที่มีการค้าทางเพศระหว่างประเทศโดยส่วนใหญ่จะเป็นเด็กหญิงและสตรีในทวีป

^๖ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙, มาตรา ๑๖.

^๗ Ibid มาตรา ๓๗.

ยุโรป^{๙๙} โดยสหพันธ์เสรีนิยมสิทธิทาสสตรีระหว่างประเทศ (The liberal feminist international abolitionist federation) และ สำนักงานระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้าทาสผิวขาว (the international bureau for suppression of the white slave traffic) ร่วมกันให้นิยามการค้าประเวณีดังกล่าวว่า การค้าทาสขาวผิวขาว (white slave trade) เพื่อให้ระลึกถึงการค้าทาสชาวผิวดำ(black slavery) ก่อนหน้านี้^{๑๐๐} ต่อมา มีการยอมรับข้อตกลงระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการค้าทาสผิวขาว (the International Agreement for the Suppression of the “White Slave Traffic) แต่ข้อตกลงนี้ดูเหมือนว่าจะมีมาตรฐานที่ต่ำและมีช่องว่างทางกฎหมาย^{๑๐๑} หลังจากนั้นจึงได้มีการพัฒนากฎหมายระหว่างประเทศหลายฉบับเรื่อยมา เพราะยังไม่ครอบคลุมการกระทำความผิดที่ผู้ค้ามนุษย์ได้กระทำขึ้นซึ่งปรากฏพัฒนาออกมาหลากหลายรูปแบบ

พิธีสารเป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่แพร่หลายที่สุดในขณะนี้ โดยได้รับการยอมรับว่าเป็นการวางกรอบการทำงานสากลทางกฎหมายในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์^{๑๐๒} นอกจากนี้ยังมีกฎหมายอื่นๆที่ได้มีการพัฒนาไปไกลกว่ากรอบของพิธีสาร แต่ใช้บังคับได้กับเพียงบางพื้นที่เท่านั้น เช่น Council of Europe Convention on Action against Human Trafficking ที่บังคับใช้กับสหภาพยุโรป และ the Victims of Trafficking and Violence Protection Act ที่บังคับใช้กับสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ศาลไทยกับการต่อสู้การค้ำมนุษย์

(ก) การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

^{๙๙} Stephanie A. Limoncelli, *The Politics of Trafficking: The First International Movement to Combat the Sexual Exploitation of Women* (Stanford, Calif: Stanford University Press, ๒๐๑๐), pp.๑-๒.

^{๑๐๐} Ibid. at ๖.

^{๑๐๑} Roza Pati, “States’ Positive Obligations with Respect to Human Trafficking: The European Court of Human Rights Breaks New Ground in Rantsev v. Cyprus and Russia,” *Boston University International Law Journal* ๒๙ (๒๐๑๑), p. ๑๐๔.

^{๑๐๒} Jonathan Todres, “Widening Our Lens: Incorporating Essential Perspectives in the Fight against Human Trafficking,” *Michigan Journal of International Law* ๓๓ (๒๐๑๒ ๒๐๑๑), p. ๖๓.

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของไทยได้นำนิยามการค้ามนุษย์ในพิธีสารมาใช้ แต่นิยามดังกล่าวในพิธีสารได้รับการวิจารณ์ถึงความซับซ้อน ยากในการรวบรวมให้ครบองค์ประกอบความผิดเพราะรูปแบบการค้ามนุษย์ในปัจจุบันนั้นประกอบไปด้วยผู้กระทำความผิดในลักษณะแบ่งงานกันทำ^{๑๒} เมื่อไม่ครบตามองค์ประกอบความผิดผู้กระทำความผิดย่อมลอยนวล เช่น พวกที่เป็นผู้ขนส่งคนโดยสารในกระบวนการค้ามนุษย์นั้นอาจจะพ้นจากความรับผิดชอบได้โดยง่ายหากไม่มีหลักฐานที่โยงถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับผู้กระทำความผิดในหน้าที่อื่น เนื่องจากยากต่อการพิสูจน์ว่าผู้ขนส่งคนโดยสารนั้นแสวงหาประโยชน์ใดๆจากเหยื่อการค้ามนุษย์ เว้นแต่จะเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเด็ก^{๑๓} จะสังเกตได้อีกว่าอาชญากรรมประเภทนี้การให้ความร่วมมือจากเหยื่อการค้ามนุษย์เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะเหยื่อเหล่านี้จะเป็นพยานหลักฐานสำคัญในการยืนยันการกระทำความผิดของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

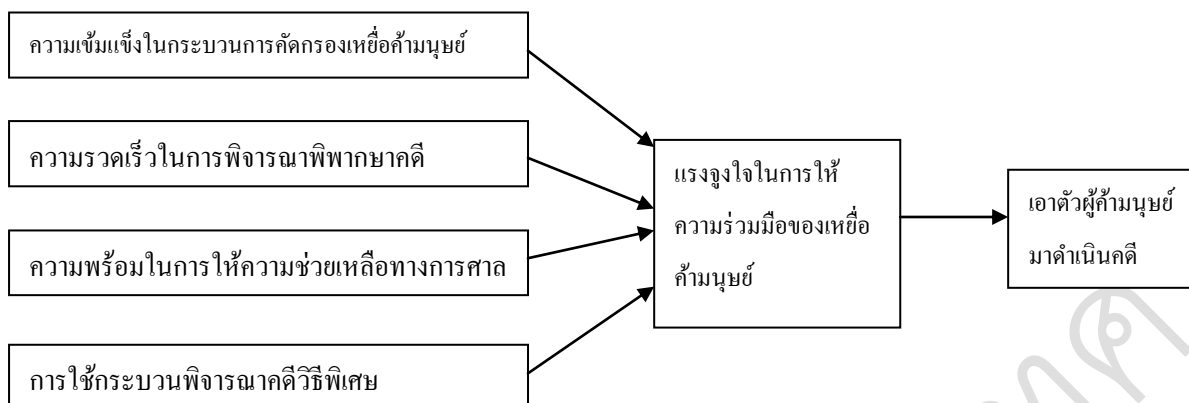
มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์นั้นต้องการมาตรฐานที่สมเหตุสมผล (standards of due diligence) ซึ่งมาตรฐานนี้ถูกทำให้ชัดเจนขึ้นโดยศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปและสภาสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (the European Court of Human rights and the United Nations Human Rights Council)^{๑๔} ว่าประสิทธิภาพในการนำตัวผู้กระทำความผิดมารับการลงโทษนั้นจะสำเร็จไม่ได้เลยหากไม่มีความพยายามที่จะสนับสนุนการคัดกรองเหยื่อการค้ามนุษย์ (identification) และสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือจากเหยื่อการค้ามนุษย์ (cooperation of trafficked victims)^{๑๕} ดังนั้นกระบวนการทางศาลที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องช่วยให้เกิดความร่วมมือจากเหยื่อการค้ามนุษย์ซึ่งศาลสามารถที่จะกระทำได้ผ่านทาง (๑) ความเข้มแข็งในกระบวนการคัดกรองเหยื่อการค้ามนุษย์ (strengthened victim identification), (๒) ความรวดเร็วในการพิจารณาพิพากษาคดี (speedy judicial process), (๓) ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือทางการศาล (complete availability of judicial assistances), และ (๔) การใช้กระบวนการพิจารณาคดีประเภทพิเศษ(specific judicial proceedings).

^{๑๒} Anne Gallagher, *The International Law of Human Trafficking* (New York: Cambridge University Press, ๒๐๑๐), p. ๓๗๑.

^{๑๓} พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์, ๒๕๕๑, มาตรา ๖

^{๑๔} Gallagher, *The International Law of Human Trafficking*. at pp. ๓๘๒-๘๓

^{๑๕} Ibid.

ภาพที่ ๒ แสดงกระบวนการทางศาลที่มีประสิทธิภาพซึ่งมีส่วนช่วยในการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

(๑) ความเข้มแข็งในกระบวนการคัดกรองเหยื่อผู้เสียหาย (Strengthened victim identification)

การคัดกรองเหยื่อผู้เสียหาย เป็นขั้นตอนที่ต้องทำก่อนที่จะเกิดการปราบปรามการผู้เสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรูปแบบของการผู้เสียหายนั้นมีความเกี่ยวพันกับความผิดทางอาญาอื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย หรือการค้าประเวณี ตัวอย่างเช่น ในกรณีของความผิดในการค้าประเวณี ถ้าผู้หญิงคนหนึ่งถูกจับกุมตัวมาและถูกแจ้งข้อกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานค้าประเวณี เมื่อพยานหลักฐานตามความผิดสมบูรณ์ผู้หญิงคนนี้ก็จะถูกลงโทษ แต่ในทางกลับกันถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้หญิงคนดังกล่าวถูกบังคับหรือล่อลวงให้มาค้าประเวณีโดยบุคคลอื่น ผู้หญิงคนนี้ก็ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายโดยได้รับสิทธิไม่ถูกดำเนินคดีในข้อหาการค้าประเวณีซึ่งเป็นความผิดที่เกิดขึ้นจากการที่เธอตกเป็นเหยื่อผู้เสียหายนั่นเอง^{๑๖} นอกจากนั้นจะได้รับความช่วยเหลืออื่นๆทั้งทางร่างกายและจิตใจ จะเห็นได้ว่า กระบวนการคัดกรองเหยื่อผู้เสียหายนั้น หากไม่มีประสิทธิภาพก็จะทำให้ผู้เสียหายนั้นลายนวล ขณะเดียวกันเหยื่อการผู้เสียหายไม่ได้รับการเยียวยาซ้ำยังต้องถูกลงโทษจากกระทำที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากความสมัครใจของตนเองอีกด้วย

การคัดกรองผู้เสียหายที่ผิดพลาด (misidentification of victims) อาจเกิดขึ้นได้จากผู้บังคับใช้กฎหมายไม่ว่าจะเป็น เจ้าพนักงานตำรวจ หรือพนักงานอัยการมีแนวโน้มที่จะผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาการกระทำความผิดกับเหยื่อการค้า

^{๑๖} พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มาตรา ๔๑.

มนุษย์หรือแม้แต่ผู้ค้ามนุษย์เองก็เป็นได้ เช่น ข้อหาค้าประเวณี, ข้อหาเป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี หรือใช้แรงงานโดยผิดกฎหมาย เป็นต้น เนื่องความผิดต่างๆเหล่านี้ง่ายต่อการสืบสวน ^{๑๗} และสาเหตุอีกปัจจัยหนึ่งก็คือการขาดวิสัยทัศน์ในเรื่องรูปแบบการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์การค้ามนุษย์ ^{๑๘} ในส่วนของผู้พิพากษานั้นโดยปกติแล้วผู้พิพากษาจะพิจารณาพิพากษาคดีไปตามพยานหลักฐานที่คู่ความหรือผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนำเสนอ ซึ่งหากผู้พิพากษาไม่แสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ความจริงก็อาจจะไม่ปรากฏเช่นกัน เหตุเป็นเพราะผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะคิดว่าการค้ามนุษย์นั้นเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นหรือเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ^{๑๙} เป็นผลทำให้เหยื่อการค้ามนุษย์ถูกจับกุมและดำเนินคดีในความผิดซึ่งไม่ได้เป็นผู้ก่อและถูกบังคับให้ทำ กรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่าเหยื่อการค้ามนุษย์ได้รับความไม่ชอบธรรมจากการตกเป็นเหยื่อถึงสองครั้ง ครั้งแรกในฐานะที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์และในครั้งที่สองจากการเป็นเหยื่อจากการคัดกรองที่ผิดพลาด ซึ่งความผิดพลาดดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เหยื่อการค้ามนุษย์ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตั้งแต่แรกเริ่มเนื่องจากเกิดความหวาดกลัวที่จะถูกจับกุมและดำเนินคดี และสุดท้ายผู้ค้ามนุษย์ก็ลอยนวลจากความผิด

วิธีหนึ่งที่จะแยกความแตกต่างระหว่างการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์กับการกระทำความผิดอาญฐานอื่นก็คือดูที่ความยินยอมของผู้กระทำความผิด ในการค้าประเวณีโดยที่แท้จริงแล้วผู้ค้าประเวณีไม่ยินยอม ผู้นั้นจะมีแนวโน้มที่จะเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพราะเป็นกรณีที่ผู้ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ จึงอาจไม่ใช่ผู้กระทำความผิดฐานค้าประเวณี ส่วนกรณีความผิดในการลักลอบเข้าเมืองนั้น โดยปกติแล้วผู้กระทำความผิดฐานลักลอบเข้าเมืองจะให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลช่วยเหลือพาลักลอบเข้าเมืองซึ่งอาจจะมีค่าดำเนินการบ้าง แต่หากลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ได้รับความยินยอม เกิดจากการบังคับหรือล่อลวง ก็จะมีแนวโน้มว่าผู้นั้นอาจตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ^{๒๐} และหากพบข้อเท็จจริงอีกว่าผู้นั้นถูกแสวงหาประโยชน์ทางร่างกายแล้ว

^{๑๗} Idil Atak and James C. Simeon, "Human Trafficking Mapping the Legal Boundaries of International Refugee Law and Criminal Justice," *Journal of International Criminal Justice* ๑๒, no. ๕ (December ๑, ๒๐๑๔), pp.๑๐๑๙-๓๘.

^{๑๘} Amy Farrell and Rebecca Pfeffer, "Policing Human Trafficking Cultural Blinders and Organizational Barriers," *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* ๖๕๓, no. ๑ (May ๑, ๒๐๑๔), pp. ๖๐-๖๑.

^{๑๙} Deborah G. Wilson, William F. Walsh, and Sherilyn Kleuber, "Trafficking in Human Beings: Training and Services among US Law Enforcement Agencies," *Police Practice and Research* ๗, no. ๒ (May ๑, ๒๐๐๖), p.๑๕๘.

^{๒๐} Vladislava Stoyanova, "Complementary Protection for Victims of Human Trafficking under the European Convention on Human Rights," *Goettingen Journal of International Law* ๓ (๒๐๑๑), p. ๗๘๑.

ก็จะเป็นคดีค้ามนุษย์ สำหรับความผิดฐานลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายความผิดสำเร็จจะเกิดเมื่อได้ข้ามพรมแดนประเทศมาแล้ว จะเห็นได้ว่าง่ายต่อการสืบสวนและเอาผิด^{๒๑} อย่างไรก็ตามเชื่อว่าหลักการนี้จะใช้พิจารณาได้ทุกกรณี บางกรณีอาจมีความซับซ้อนมากกว่าที่คิด เช่น ในกรณีที่ผู้ลักลอบเข้าเมืองต้องเสียค่าดำเนินการสูงจนเกินควรจนต้องทำงานใช้หนี้ อาจเป็นกรณีแรงงานขัดหนี้ (debt bondage) ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีหนึ่งของกรณีความผิดฐานค้ามนุษย์ที่เปลี่ยนมาจากความผิดฐานลักลอบเข้าเมือง^{๒๒} แม้จะมองว่าผู้ลักลอบเข้าเมืองนั้นยินยอมเองแต่ต้น แต่การยินยอมดังกล่าวเกิดจากการล่อลวงใช้กลอุบายของผู้ค้ามนุษย์ ผู้ลักลอบเข้าเมืองจึงสมควรที่จะได้รับยกเว้นความผิด เป็นต้น

ผู้ปฏิบัติงานใช้บังคับกฎหมายจึงควรที่จะพิจารณาพฤติการณ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยละเอียดเป็นรายๆ ไปอย่างถี่ถ้วนก่อนที่จะสรุปผล แทนที่จะมุ่งหาพยานหลักฐานให้ครบองค์ประกอบความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งให้เสร็จสิ้นไป^{๒๓} กระบวนการยุติธรรมคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์นั้นควรที่จะใช้การผสมผสานระหว่างหลักกฎหมายอาญา (a criminal law approach) และหลักพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน (a human rights based approach)^{๒๔} หลักกฎหมายอาญาจะมุ่งเน้นในการป้องปรามและลงโทษผู้กระทำความผิด (deterrence and punishment) ส่วนหลักพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนนั้น มุ่งเน้นในเรื่องสิทธิและอิสรภาพของปัจเจกชน (the right and freedom of individuals)^{๒๕} และการคุ้มครองเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและสตรี^{๒๖}

เพราะฉะนั้น เมื่อมีคดีอาญาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เข้ามาสู่ศาล ผู้พิพากษาควรใช้ดุลพินิจพิจารณาที่จะใช้วิธีการให้ได้ข้อเท็จจริงจากผู้กระทำความผิดโดยละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ปรากฏในคำ

^{๒๑} Ibid. at ๗๘๒

^{๒๒} Hannah Simon, “Human Trafficking from an International Protection Perspective: Probing the Meaning of Anti-Trafficking Measures for the Protection of Trafficking Victims, with Special Regard to the United Kingdom,” *Penn State International Law Review* ๒๘ (๒๐๑๐ ๒๐๑๙), pp. ๖๔๐-๔๑.

^{๒๓} Dina Francesca Haynes, “Used, Abused, Arrested and Deported: Extending Immigration Benefits to Protect the Victims of Trafficking and to Secure the Prosecution of Traffickers,” *Human Rights Quarterly* ๒๖ (๒๐๑๔), p ๒๕๕.

^{๒๔} Maria Eriksson, “The Prevention of Human Trafficking – Regulating Domestic Criminal Legislation through the European Convention on Human Rights,” *Nordic Journal of International Law* ๘๒, no. ๓ (August ๒๐๑๓), ๓๖๖.

^{๒๕} Ibid. at ๓๔๕

^{๒๖} Gallagher, *The International Law of Human Trafficking*, pp. ๓๘๖-๘๗.

ฟ้อง หรือสำนวนการสอบสวน กระบวนการนี้สามารถกระทำได้ด้วยจากการสอบถามด้วยตนเอง หรือประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นก็ได้ เช่น พนักงานคุมประพฤติที่ตามกฎหมายแล้ว ศาลมีอำนาจให้พนักงานคุมประพฤติทำการสืบเสาะและพินิจจำเลยได้ก่อนศาลมีคำพิพากษา^{๒๗} จากการกระทำเหล่านี้ ข้อเท็จจริงทั้งหลายจะปรากฏเพิ่มขึ้นทำให้ผู้พิพากษาสามารถที่จะเข้าใจพฤติการณ์ของผู้กระทำความผิดได้ชัดเจนอันจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการคัดกรองเหยื่อค้ามนุษย์ แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้พิพากษาก็ดี หรือพนักงานคุมประพฤติก็น่าดี ไม่มีความรู้หรือวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ด้วยแล้ว แม้จะได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมมากก็อาจจะไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร

การเปิดแผนกคดีพิเศษขึ้นเพื่อพิจารณาคดีค้ามนุษย์นั้น แน่นนอนว่าผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในแผนกนั้นจะเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดีจากการที่ได้พิจารณาคดีปรับบทกฎหมายอยู่เป็นประจำ ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีค้ามนุษย์เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามอาจจะไม่ช่วยทำให้การคัดกรองเหยื่อค้ามนุษย์เป็นไปอย่างเข้มแข็งเท่าใดนัก เพราะโดยปกติแล้วคดีที่เข้าสู่การพิจารณาในแผนกนั้นจะต้องเป็นคดีที่ปรากฏความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นคดีที่ทางเจ้าหน้าที่ได้คัดกรองเหยื่อค้ามนุษย์ไปแล้ว ทั้งในส่วนกระบวนการจัดหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมที่ศาลมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่ก็ตามจะเกิดขึ้นเมื่อคดีนั้นมีข้อหาความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แล้วเท่านั้น^{๒๘} เพราะฉะนั้นหากศาลจะเพิ่มความเข้มแข็งในการคัดกรองเหยื่อการค้ามนุษย์อย่างแท้จริง ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีอาญาที่อาญาทั่วประเทศรวมถึงสหวิชาชีพควรจะได้รับการอบรมหรือรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์ด้วย

ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีอาญาสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างคดีอาญาทั่วไปกับคดีค้ามนุษย์และสามารถคัดกรองเหยื่อค้ามนุษย์ได้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้พิพากษาควรมีความรู้ว่าการค้ามนุษย์นั้นไม่เหมือนกับคดีอาญาความผิดอื่นเพราะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติและเกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นๆ เช่น กฎหมายคนเข้าเมือง (immigration law), กฎหมายสิทธิมนุษยชน (human rights law) หรือแม้กระทั่งกฎหมายผู้อพยพ (refugee law) ซึ่งหากปราศจากความรู้ความเข้าใจที่

^{๒๗} ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖.

^{๒๘} พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา ๓ และ ๑๐.

ถูกต้องแล้ว ผู้พิพากษาก็มีแนวโน้มที่จะพิจารณาพิพากษาคดีไปตามทางปฏิบัติเดิมและมองข้ามคดีการค้ำมนุษย์ไป ดังนั้นจึงควรพัฒนาองค์ความรู้ของผู้พิพากษาไทยทั่วประเทศไม่ว่าจะด้วยการฝึกอบรมหรือการจัดทำคู่มือในการคัดกรองเหยื่อค้ำมนุษย์ รวมถึงองค์ความรู้ต่างๆซึ่งถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่สมเหตุสมผล (due diligence practices)^{๒๔}

การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้พิพากษานั้นควรเน้นย้ำด้านสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน เพราะโดยการทำงานปกติของผู้พิพากษาจะทำงานในมุมมองของกฎหมายอาญาคือการหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ มักจะไม่คุ้นเคยกับแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้การฝึกอบรมควรจะร่วมฝึกอบรมไปพร้อมกันกับสหวิชาชีพอื่นๆทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในลักษณะสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเพิ่มแนวคิดและมุมมองจากผู้เชี่ยวชาญหลายๆด้าน^{๒๕} นอกจากนี้ใน การอบรมควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการต่างๆที่ผู้ค้ำมนุษย์ใช้และวิธีสังเกตพฤติกรรมนั้น^{๒๖} ท้ายที่สุดการประเมินการอบรมที่จะไม่เพียงแต่ประเมินหลังจากจบการอบรมเท่านั้นแต่จะต้องประเมินจากผลงานการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมจึงจะส่งผลต่อประสิทธิภาพที่แท้จริงของการอบรม^{๒๗}

เมื่อมีผู้พิพากษาที่เข้ารับการอบรมและมีประสบการณ์ในเรื่องการค้ำมนุษย์ที่สามารถจดจำรูปแบบของอาชญากรรมชนิดนี้ตลอดจนให้ความยุติธรรมกับเหยื่อการค้ำมนุษย์ได้ทั่วทั้งประเทศแล้วอันเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับการคัดกรองเหยื่อ น่าเชื่ออย่างยิ่งว่าเหยื่อการค้ำมนุษย์จะเชื่อมั่นการทำงานของศาลและไม่ลังเลที่จะแสดงฐานะตน

(๒) ความรวดเร็วในการพิจารณาพิพากษาคดี

การพิจารณาพิพากษาคดีที่รวดเร็วเป็นส่วนหนึ่งของการคุ้มครองเหยื่อค้ำมนุษย์ การค้ำมนุษย์นั้นแท้จริงแล้วเป็นประสบการณ์อันเลวร้ายและไม่น่าจดจำของเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย โดยบุคคลเหล่านี้เป็นพยานสำคัญในการยืนยันการกระทำ ความผิดของผู้ค้ำมนุษย์ หากการพิจารณาคดีเสร็จช้าเท่าใดเหยื่อเหล่านี้ก็จำเป็นที่จะต้องจดจำเหตุการณ์อันเลวร้ายนานขึ้น

^{๒๔} OHCHR, "Recommended Principles and Guideline," p. ๔.

^{๒๕} *United Nations Convention Against Transnational Organized Crime*, n.d.

^{๒๖} *United Nations Convention Against Transnational Organized Crime*, article ๒๔.

^{๒๗} Gallagher, *The International Law of Human Trafficking*, at ๓๘๗.

เท่านั้น อันเป็นผลร้ายที่กระทบต่อสุขภาพจิตใจและการเยียวยา นอกจากนี้การพิจารณาพิพากษาคดีที่รวดเร็วจะช่วยส่งเสริมความสมัครใจของเหยื่อค้ำมนุษย์ในการกลับยังประเทศบ้านเกิดหลังจากเสร็จสิ้นคดีแล้ว เพราะยังอยู่นานเหยื่อค้ำมนุษย์จะเริ่มคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมในประเทศแล้วมีแนวโน้มที่อยากจะกลับไปยังประเทศบ้านเกิดของตนลดน้อยลง

แม้ว่าปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ำมนุษย์ที่มีรูปแบบการพิจารณาคดีแตกต่างไปจากการพิจารณาคดีอาญาปกติทั่วไปโดยทำให้เกิดความรวดเร็วและเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้ละเอียดมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามผู้พิพากษาเป็นส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมหรือมีความคุ้นเคยในเรื่องค้ำมนุษย์เท่าใดนัก และเมื่อพิจารณาถึงปริมาณคดีที่เข้าสู่ศาลเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้พิพากษา ปัจจุบันมีผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นประมาณ ๓,๐๐๐ คน ในระหว่างเดือนมกราคมถึงมิถุนายน ๒๕๕๘ มีคดีอาญาชั้นสู่ศาลจำนวน ๓๐๖,๗๕๕ คดี ในจำนวนดังกล่าวมีคดีเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์เพียง ๑๐๘ คดี^{๓๓} นอกจากนี้ยังมีคดีแพ่งที่จะต้องพิจารณาอีกจำนวน ๕๐๘,๗๑๙ คดี หากคดีค้ำมนุษย์เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลใด ศาลนั้นๆก็ต้องพิจารณาคดีนั้นไปวันแต่ศาลอาญาจะสั่งรับโอนคดีไว้พิจารณา ซึ่งผู้พิพากษาผู้ได้รับมอบสำนวนก็มีหน้าที่พิจารณาคดีไปแม้จะไม่คุ้นเคยกับเรื่องนี้มาก่อนก็ต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมบ้าง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคดีอื่นที่ผู้พิพากษาค้นนั้นต้องรับผิดชอบกับความยุ่งยากซับซ้อนของคดีค้ำมนุษย์ซึ่งส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยเครือข่ายอาชญากรข้ามชาติแล้ว ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคดีจะต้องใช้ระยะเวลาเพียงใด

การฝึกฝนอบรมผู้พิพากษานั้นไม่เพียงแต่จะมีส่วนสำคัญในการช่วยเพิ่มศักยภาพการคัดกรองเหยื่อค้ำมนุษย์เท่านั้น ยังเสริมสร้างความแน่นอนในการพิจารณาพิพากษาผู้ค้ำมนุษย์ได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย ยังมีผู้พิพากษาที่มีความคุ้นเคยกับการค้ำมนุษย์มากเท่าใด การพิจารณาคดีก็เอาผิดกับผู้ค้ำมนุษย์ก็ยิ่งเพิ่มขึ้นเท่านั้น ในปัจจุบัน คดีค้ำมนุษย์ได้รับการเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาที่รวดเร็วขึ้นกว่าคดีใน ๕ ปีที่แล้ว และในบางคดีผู้จับกุมเป็นเจ้าหน้าที่จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ (the Department of Special Investigation (DSI))^{๓๔} เพราะคดีประเภทนี้ผู้บังคับใช้กฎหมายเริ่มที่จะมีความคุ้นเคยแล้ว

^{๓๓} รายงานประจำปี ๒๕๕๘, สำนักงานวางแผนและงบประมาณ, สำนักงานศาลยุติธรรม, เข้าใช้ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘, http://www.oppb.coj.go.th/info.php?info=sub_menu_set&cid=๕&pm=๕.

^{๓๔} “UNODC Case Law Database,” accessed August ๓๐, ๒๐๑๕, <https://www.unodc.org/cld/index.jspx>.

อย่างไรก็ตามการที่จะทำให้ผู้พิพากษาทั้งประเทศคุ้นเคยกับคดีค้ำมนุษย์ ต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างสูง หรือแม้แต่ผู้พิพากษาได้รับการอบรมไปแล้ว อาจเกิดหลงลืมได้หากไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อีกในระยะหนึ่ง

แม้ว่าขณะนี้จำนวนผู้พิพากษาที่เชี่ยวชาญแล้วอาจมีอยู่อย่างจำกัด การตั้งแผนกคดีพิเศษจะเป็นแหล่งรวมความรู้ที่ผู้พิพากษาสามารถเข้าถึงและเข้าใจข้อมูลต่างๆของการค้ำมนุษย์ได้เป็นอย่างดี จากความพร้อมของแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นเรื่องไม่ยากเลยที่จะฝึกผู้พิพากษาขึ้นมาใหม่ให้มีความเชี่ยวชาญได้อย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นการตั้งแผนกคดีค้ำมนุษย์ขึ้นมาเป็นพิเศษนี้จะทำให้เชื่อมั่นได้ว่าจะมีผู้พิพากษาที่ได้รับการอบรมและมีประสบการณ์พร้อมที่จะพิจารณาพิพากษาคดีได้ทันที ไม่ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีค้ำมนุษย์เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น สิ่งนี้ยังเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นและเพิ่มความเข้มแข็งในการให้ความร่วมมือของเหยื่อค้ำมนุษย์อีกด้วย

(๓) ความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือทางการศาล

- การเข้าถึงล่ามหรือผู้แปลภาษา

การค้ำมนุษย์นั้นเป็นที่รู้กันว่าเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ เกี่ยวข้องกับคนหลากหลายสัญชาติ หลายหลายภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้าน^{๓๕} บางคนไม่สามารถสื่อสารหรือเข้าใจภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษได้เลย ทำให้บุคคลเหล่านี้ได้รับความยากลำบากในการรับรู้และใช้สิทธิต่างๆ ถ้าเหยื่อค้ำมนุษย์จะต้องเข้าถึงข้อมูลสิทธิต่างๆ ข้อมูลนั้นจะต้องอยู่ในภาษาที่พวกเขาเหล่านั้นเข้าใจ^{๓๖} ในความเป็นจริงผู้แปลภาษาต่างๆที่ได้รับการรับรองไม่สามารถที่จะถูกจัดเตรียมไว้ให้ได้ในแต่ละศาลตามภูมิภาคซึ่งมีมากกว่าร้อยศาล บางกรณีผู้พิพากษาอาจต้องเลื่อนการพิจารณาออกไป ชั่วร้ายไปกว่านั้นในบางกรณีผู้พิพากษาพิจารณาพิพากษาคดีไปโดยไม่มีผู้แปลภาษาเพราะเห็นว่าพวกเขาเหล่านั้นพอเข้าใจสิทธิที่สำคัญแล้วและไม่ได้ร้องขอ

- ผู้ให้ความช่วยเหลือหรือคำปรึกษาทางกฎหมาย

^{๓๕} “รายงานประจำปี ๒๕๕๘, สำนักประมาณและแผนงาน, สำนักงานศาลยุติธรรม”

^{๓๖} Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, Article ๖(๓)(b)

ในกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของไทยนั้น ศาลมีหน้าที่จัดหาพยานความให้กับจำเลยและผู้เสียหายตามเงื่อนไขของกฎหมายด้วยการที่บุคคลนั้นร้องขอ หรือบางกรณีไม่ต้องร้องขอ^{๓๓๗} อย่างไรก็ตาม การค้ามนุษย์ต้องการความรู้ความเข้าใจมากกว่ากฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญาทั่วไป พยานความในคดีค้ามนุษย์นั้นควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการค้ามนุษย์อย่างเต็มที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของเหยื่อค้ามนุษย์ เฉกเช่นผู้ปฏิบัติงานด้านอื่น พยานความควรเข้ารับการอบรมจึงจะสามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือเป็นผู้แทนให้กับเหยื่อค้ามนุษย์ได้ ปัจจุบันนี้ยังเชื่อได้ว่าพยานความที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้จะมีอยู่อย่างจำกัดและไม่สามารถจัดเตรียมให้ได้ทั่วทุกศาลในประเทศไทย

แผนกคดีค้ามนุษย์ในศาลอาญามีศักยภาพในการเป็นเสมือนศูนย์กลางในองค์ความรู้และจัดการคดีค้ามนุษย์สามารถที่จะมีความพร้อมของผู้แปลภาษา พยานความตลอดจนความช่วยเหลือในกระบวนการทางศาลอื่นๆ ให้แก่เหยื่อค้ามนุษย์ได้อย่างเต็มที่ เหยื่อค้ามนุษย์จากทั่วประเทศก็สามารถที่จะวางใจความพร้อมตรงนี้ได้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ความช่วยเหลือต่างๆ เหล่านี้จะสามารถกระจายสู่ศาลต่างๆ ทั่วประเทศได้

(๔) การใช้กระบวนการพิจารณาวินิจฉัยพิเศษ

หากปราศจากการคุ้มครองที่เหมาะสม แนวโน้มที่เหยื่อค้ามนุษย์จะให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานก็จะน้อยลง มักจะไม่เปิดเผยเรื่อง ปลอบให้ผู้ค้ามนุษย์ลดยานวล คุ้มครองที่ศาลสามารถจะกระทำได้คือ การปกปิดการระบุตัวตนของเหยื่อค้ามนุษย์รวมถึงญาติพี่น้องเพื่อป้องกันการแก้แค้นจากผู้ค้ามนุษย์และขบวนการซึ่งสอดคล้องตามพิธีสาร อย่างไรก็ตามในพิธีสารไม่ได้ระบุวิธีการที่แน่นอนทำให้มีนักวิชาการวิจารณ์ว่าทำให้มีการตีความที่กว้างจนทำให้เจ้าพนักงานกังวลว่าจะทำไม่ถูกต้องเป็นเหตุให้ไม่ยอมเข้ามาปกป้องพยาน นักวิชาการจึงแนะนำให้ใช้หลักพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนมาใช้^{๓๓๘}

จากการที่ผู้ค้ามนุษย์มาจากเครือข่ายอาชญากร ซึ่งเป็นที่น่ากังวลหากมีการเปิดเผยข้อมูลการระบุตัวตนของเหยื่อค้ามนุษย์และครอบครัวต่อสาธารณะ เพราะฉะนั้นกระบวนการทางศาลควรที่จะเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นความลับเพื่อให้เหยื่อค้า

^{๓๓๗} ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๔/๑

^{๓๓๘} Atak and Simeon, “Human Trafficking Mapping the Legal Boundaries of International Refugee Law and Criminal Justice.” at ๑๐๒๔.

มนุษย์และครอบครัวมีความปลอดภัย และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นั้นให้นำ พระราชบัญญัติ การคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลและครอบครัวตลอดจนที่อยู่มาใช้ บังคับได้^{๕๙}

นอกจากนั้นในหลายๆคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์อาจจะรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะเผชิญหน้ากับผู้ค้ามนุษย์อีก แต่ต้องมาเผชิญหน้ากันที่ศาลอย่างเลี่ยงไม่ได้^{๕๐} เฉพาะผู้เสียหายหรือพยานที่อายุไม่เกินไปกว่า ๑๘ ปี ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้ศาลใช้วิธีการสืบพยานสำหรับเด็กซึ่งอนุญาตให้บุคคลเหล่านี้เบิกความต่อศาลได้โดยไม่ต้องเผชิญหน้ากับจำเลย^{๕๑} อย่างไรก็ตามกฎหมายวิธีคดีค้ามนุษย์ได้อนุญาตให้ใช้วิธีการสืบพยานแบบการประชุมทางจอภาพ (video conference) หากมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลได้^{๕๒} หรือในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากรณีเชื่อว่าพยานน่าจะเกิดความเกรงกลัวจำเลย^{๕๓} เมื่อพิจารณาวิธีการต่างๆที่ใช้ในการค้ามนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการข่มขู่ ใช้กำลังหรือรูปแบบอื่นๆ บังคับเหยื่อค้ามนุษย์ให้ทำแล้วน่าจะเป็นการทำให้เหยื่อค้ามนุษย์เกิดความเกรงกลัวทำให้ไม่กล้าเข้ามาเบิกความต่อศาลอันเข้าเงื่อนไขตามกฎหมายแล้ว ขณะเดียวกันสิทธิที่จะเผชิญหน้ากับพยานของจำเลย (a criminal defendant's confrontation right) ยังคงไม่สิ้นไปเพราะพยานยังต้องสาบานตัวและจำเลยก็ยังมีสิทธิถามค้านพยานได้

จากคำจำกัดความของการค้ามนุษย์นั้นจะเห็นได้เลยว่าจะเป็นการกระทำทางอาญาที่อาจเกิดขึ้นหลายท้องที่ได้แก่ ประเทศต้นทาง,ทางผ่าน และปลายทาง ทั้งยังเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดซึ่งแบ่งงานกันทำหลายหน้าที่เป็นเครือข่ายอาชญากร เหยื่อค้ามนุษย์ต้องถูกนำตัวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งและพบกับผู้กระทำความผิดหลากหลายคน การนำตัวผู้ค้ามนุษย์มาดำเนินคดีจึงค่อนข้างยากเนื่องจากเหยื่อค้ามนุษย์อาจไม่สามารถจดจำหรือแยกแยะผู้ค้ามนุษย์ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเวลา

^{๕๙} พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มาตรา ๓๖.

^{๕๐} Pam Stewart, "Tortious Remedies for Deliberative Wrongdoing to Victims of Human Trafficking and Slavery in Australia," *University of New South Wales Law Journal* ๓๔ (๒๐๑๑), p. ๙๗๐.

^{๕๑} ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ.

^{๕๒} พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา ๙.

^{๕๓} ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๒

ผ่านไปนาน^{๔๔} การอนุญาตให้มีการสืบพยานก่อนมีการฟ้องคดี การนำสำนวนการสอบสวนมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคดี หรือการพิจารณาในรูปแบบของการไต่สวน^{๔๕} การให้นำนอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกในกรณีเหยื่อค้ามนุษย์มีความ จำเป็นต้องออกจากประเทศไปก่อน ยังช่วยให้เกิดความครบถ้วนของพยานหลักฐานมากขึ้น

อย่างที่ได้อธิบายไปข้างต้นเหยื่อค้ามนุษย์เป็นพยานที่จะมีน้ำหนักมากที่สุดในการเอาผิดผู้ค้ามนุษย์เนื่องจากเป็น ประจักษ์พยานในการกระทำความผิด หากไม่มีการปกป้องคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ให้ดีกว่านี้ก็เป็นการยากที่เหยื่อเหล่านี้จะให้ความ ร่วมมือกับเจ้าพนักงานที่จะจับกุมตัวผู้ค้ามนุษย์มาลงโทษ การค้ามนุษย์จึงสมควรที่จะต้องใช้วิธีพิจารณาความชนิดพิเศษ นอกเหนือไปจากวิธีพิจารณาความอาญาทั่วไป ในขณะที่เดียวกันจะต้องเคารพและคงไว้ซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลย ผู้เสียหาย และพยานทุกคน^{๔๖}

เมื่อการค้ามนุษย์เกี่ยวพันกับเครือข่ายการอาชญากรรมแน่นอนว่าอาจจะมีเยาวชนเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นผู้ค้ามนุษย์ด้วย ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำความผิดโดยตรงหรือผู้สนับสนุน แม้เยาวชนเหล่านี้จะกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อายุของเยาวชนเหล่านี้ต้องถูกนำมาพิจารณาด้วยให้สอดคล้องกับ อนุสัญญาสิทธิเด็ก (the Convention on the Rights of the Child)^{๔๗} และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชน และครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ ด้วย ดังนั้นเยาวชนเหล่านี้จะต้องถูกส่งตัวไปดำเนินคดีต่อศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งจะใช้ กระบวนวิธีพิจารณาความแตกต่างไปจากกระบวนวิธีพิจารณาความอาญาทั่วไปโดยจะเน้นปกป้องและคุ้มครองสิทธิเด็ก อย่างไรก็ตามการปกป้องและคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ที่ศาลดังกล่าวก็ไม่ควรจะถูกเพิกเฉย เพราะฉะนั้นวิธีพิจารณาความและการให้ความช่วยเหลือต่างๆแก่เหยื่อค้ามนุษย์ที่จะสนับสนุนการให้ความร่วมมือของเหยื่อค้ามนุษย์ก็ควรจะต้องจัดให้มีในศาล เยาวชนและครอบครัวเช่นเดียวกัน

^{๔๔} Stewart, "Tortious Remedies for Deliberative Wrongdoing to Victims of Human Trafficking and Slavery in Australia," at ๓๙๐.

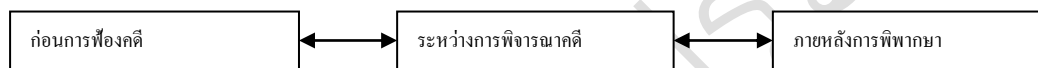
^{๔๕} พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความค้ามนุษย์ มาตรา ๘, ๙, ๒๘, ๓๑.

^{๔๖} *United Nations Convention Against Transnational Organized Crime*, article ๑๑.

^{๔๗} *Convention on the Rights of the Child*, ๑๙๙๐, article ๓, ๔.

(ข) การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเหยื่อค้ำมนุษย์

การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเหยื่อค้ำมนุษย์นั้นเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญในการต่อสู้กับการค้ำมนุษย์^{๔๘} นอกจากการการฟื้นฟูหรือนำเหยื่อค้ำมนุษย์กลับสู่ประเทศต้นทางซึ่งอยู่นอกเหนือความรับผิดชอบของสำนักงานศาลยุติธรรม กระบวนการทางศาลสามารถที่จะคุ้มครองเหยื่อค้ำมนุษย์ได้โดยการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมซึ่งจะนำไปสู่การให้ความร่วมมือของเหยื่อค้ำมนุษย์และลดโอกาสการกลับไปเป็นเหยื่อการค้ำมนุษย์อีกครั้ง สามารถจะกระทำได้ ก่อนการฟ้องคดี, ระหว่างการพิจารณาคดี และภายหลังการพิพากษา

รูปที่ ๓ แสดงระยะเวลาในการช่วยเหลือและคุ้มครองเหยื่อค้ำมนุษย์ทางการศาล

(๑) ก่อนการฟ้องคดี

เหยื่อค้ำมนุษย์นั้นแตกต่างจากผู้เสียหายในความผิดทางอาญาข้อหาอื่นๆ เพราะว่าผู้เสียหายในคดีอาญาอื่นนั้นจะเป็นผู้เสียหายและได้รับการชดเชยเยียวยาต่อเมื่อศาลได้พิพากษาแล้วว่าผู้กระทำความผิดนั้นมีความผิดจริงตามกฎหมาย แม้ยังไม่ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ^{๔๙} หรือไม่ว่าจำเลยจะถูกพิพากษาว่าได้กระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ เหยื่อค้ำมนุษย์ตกเป็นเหยื่อและต้องได้รับการคุ้มครองตั้งแต่ถูกกระทำการค้ำมนุษย์แล้ว^{๕๐} ผู้ตกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์ส่วนมากพยายามที่จะไม่พบเจอกับเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องสิทธิของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลัวถูกนำตัวมาดำเนินคดีและถูกส่งกลับประเทศเดิม^{๕๑} พวกเขาเหล่านั้นไม่ทราบเลยว่า พวกเขาได้รับการยกเว้นการถูกดำเนินคดีอาญาในข้อหาที่กำหนดไว้จากการที่

^{๔๘} Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime. article ๑๐.

^{๔๙} Stoyanova, "Human Trafficking and Slavery Reconsidered," pp. ๑๕๔-๕๕.

^{๕๐} Ibid. at ๑๕๔.

^{๕๑} Atak and Simeon, "Human Trafficking Mapping the Legal Boundaries of International Refugee Law and Criminal Justice," p. ๑๐๒๔.

ถูกค้ำมนุษย์นั้น นอกจากนั้นยังมีสิทธิได้รับชดใช้ค่าเสียหาย^{๕๒} ในขั้นนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการทำให้พวกเขาทราบถึงสิทธิต่างๆ ตลอดจนกฎหมายมาตรฐานในการถูกส่งตัวกลับประเทศเพื่อส่งเสริมการให้ความร่วมมือของเหยื่อค้ำมนุษย์เหล่านี้ ตัวอย่างที่ดีนั้นในประเทศเนเธอร์แลนด์มีการอนุญาตให้ผู้ที่น่าจะตกเป็นเหยื่อค้ำมนุษย์อยู่อาศัยชั่วคราวสามเดือนก่อนที่จะมีการดำเนินคดีทางอาญา (a three-month temporary stay or reflection period) เพื่อให้เหยื่อค้ำมนุษย์เหล่านี้พักผ่อนและได้รับความช่วยเหลือทางด้านร่างกายและจิตใจและตัดสินใจที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่^{๕๓}

แผนกคดีค้ำมนุษย์ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของข้อมูลสามารถที่จะจัดหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและทันสมัยทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์ได้ สำนักงานศาลยุติธรรมสามารถช่วยส่งเสริมการเข้าถึงของข้อมูลได้โดยการสนับสนุนการตีพิมพ์หรือการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ รวมทั้งการโฆษณาเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวโดยเฉพาะสิทธิของเหยื่อค้ำมนุษย์สามารถทำได้ผ่านทางศาลทั่วประเทศ การจัดให้มีการฝึกอบรมหรือสัมมนากับผู้ปฏิบัติงานตลอดจนสาธารณชนทั่วไปตั้งที่ได้อธิบายไปก่อนหน้านี้แล้ว

(๒) ระหว่างการพิจารณาคดี

การรับประกันซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆให้สอดคล้องไปกับพิธีสาร เช่น การไม่เปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับ กระบวนการพิจารณาของศาล การได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย การรับทราบและเข้าใจซึ่งสิทธิต่างๆเป็นภาษาของตน จะต้องจัดให้มีต่อเหยื่อค้ำมนุษย์ทุกคน เป็นต้น ด้วยการจัดตั้งแผนกพิเศษขึ้นมาเพื่อดำเนินการเฉพาะคดีนี้ช่วยเสริมความมั่นใจได้ว่าการรับรู้และการใช้สิทธิต่างๆเหล่านี้จะได้จัดเตรียมไว้ตั้งที่ได้อธิบายไปแล้ว นอกจากนั้นในส่วนของค่าสินไหมทดแทน พนักงานอัยการจะเป็นตัวแทนของผู้เสียหายในการดำเนินคดีและส่วนใหญ่จะฟ้องรวมไปขณะฟ้องคดีอาญา^{๕๔} ทั้งนี้ผู้เสียหายยังมีสิทธิยื่นคำร้องเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมได้ก่อนศาลพิพากษา หรือแม้ไม่มีคำร้องดังกล่าวศาลก็สามารถที่จะพิพากษาให้ได้หากได้พิพากษาลงโทษผู้ค้ำมนุษย์ ศาลมีหน้าที่พิจารณาค่าเสียหายของเหยื่อค้ำมนุษย์ที่ควรได้รับอย่างเหมาะสม

^{๕๒} พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มาตรา ๓๔ และ ๔๑

^{๕๓} James Oatway, "Prevent Combat Protect : Human Trafficking. Joint UN Commentary on the EU Directive - A Human Rights-Based Approach," p. ๔๓.

^{๕๔} พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มาตรา ๓๕.

โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่างๆ ทั้งยังสามารถกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษอันแตกต่างจากค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญา
ทั่วไป^{๕๕}

(๓) ภายหลังการพิพากษา

การที่จะป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์นั้น นอกจากความร่วมมือจากเหยื่อค้ามนุษย์จะช่วยให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่พบตัวผู้กระทำความผิดแล้ว การฟื้นฟูเยียวยาเหยื่อค้ามนุษย์จะช่วยลดจำนวนเหยื่อค้ามนุษย์ลงเนื่องจาก เมื่อเหยื่อ
ค้ามนุษย์ได้รับการเยียวยาที่ดีแล้ว เหยื่อเหล่านี้ก็จะไม่มีแนวโน้มที่จะกลับไปเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ซ้ำอีก ในส่วนการส่งตัว
เหยื่อค้ามนุษย์กลับยังประเทศต้นทางนั้นเป็นหลักการสำคัญของพิธีสาร ในขณะที่การอนุญาตให้อยู่ชั่วคราวนั้นเพียงเพื่อ
ประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์เท่านั้น^{๕๖} พิธีสาร และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่ได้
สนับสนุนการให้ที่อยู่แก่เหยื่อการค้ามนุษย์อย่างถาวร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานะทางบุคคลของเหยื่อค้ามนุษย์นั้นจะขึ้นอยู่กับ
กับกระทรวงมหาดไทยที่จะพิจารณาให้บุคคลเหล่านั้นอยู่ในประเทศชั่วคราว ถาวร หรือจะส่งตัวกลับประเทศต้นทาง อย่างไรก็ตาม
ตามในบางกรณีเหยื่อไม่ควรต้องถูกส่งกลับประเทศต้นทาง แม้ว่าประเทศไทยไม่ได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาผู้ลี้ภัย (Refugee
Convention) แต่ประเทศไทยก็ได้ให้สัตยาบันต่อต้านการทรมานกรรม (Convention against Torture) ซึ่งห้ามประเทศ
คู่สัญญาส่งตัวบุคคลกลับไปยังที่ที่บุคคลนั้นมีความเสี่ยงต่อการถูกทรมานกรรม ตามหลักการห้ามผลักดันไปเผชิญอันตราย (
principle of non-refoulement).

ในด้านของกระบวนการทางศาลนั้น สิ่งสำคัญในขั้นนี้ได้แก่การปกป้องความลับในการระบุตัวตนของเหยื่อค้ามนุษย์
และครอบครัวยังคงมีความสำคัญอยู่เนื่องจากการแก้แค้นจากเครือข่ายกระบวนการอาชญากรรมยังอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ส่วน
คดีตลอดจนข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวจึงควรเก็บให้เป็นที่เป็นและเป็นความลับที่สุด นอกจากนี้หากศาลมีคำพิพากษาให้ได้รับชดใช้ค่า

^{๕๕} พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา ๑๓ และ ๑๔.

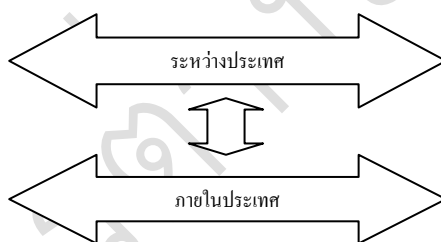
^{๕๖} Stoyanova, "Complementary Protection for Victims of Human Trafficking under the European Convention on Human Rights," pp. ๗๘๓-๘๘.

สินไหมทดแทนจะถือว่าเหยื่อค้ำมนุษย์เป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายจากกระทรวงการ

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์^{๕๗}

(ค) การให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน

การค้ามนุษย์นั้นโดยทั่วไปจะประกอบด้วยกระบวนการหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการจัดหา (recruitment), การขนส่ง (transportation) หรือส่งต่อ (transfer) ซึ่งแน่นอนว่าอาจเกิดขึ้นได้หลากหลายท้องที่^{๕๘} ทั้งยังเป็นการแสวงหาผลประโยชน์หลายรูปแบบไม่ว่าจะทางเพศหรือแรงงาน ดังนั้นจึงเป็นอาชญากรรมข้ามชาติเกี่ยวข้องกับหน่วยงานรับผิดชอบหลากหลายหน่วยงาน เพราะฉะนั้นการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีความร่วมมือซึ่งกันและกันจากหน่วยงานต่างๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ

รูปที่ ๔ แสดงแนวทางในการประสานความร่วมมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์

(๑) ภายในประเทศ

การแลกเปลี่ยนมุมมองและข้อมูลระหว่างผู้เชี่ยวชาญในสายอาชีพที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้สืบสวน นำตัวผู้ต้องหามาฟ้องต่อศาล หรือผู้พิพากษาพิพากษาคดีสามารถที่จะลดการค้ามนุษย์ได้ เพราะผู้ค้ามนุษย์มักจะพัฒนารูปแบบและวิธีการต่างๆ เพื่อหลบเลี่ยงสายตาของพนักงานเจ้าหน้าที่เสมอ หากไม่มีการให้ความร่วมมือกันดังกล่าวระหว่างหน่วยงานอาจทำให้มุมมองแคบลง แต่ละองค์กรไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐหรือเอกชนควรที่จัดหาและเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในเรื่องการค้ามนุษย์

^{๕๗} พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ มาตรา ๑๖.

^{๕๘} Stoyanova, "Human Trafficking and Slavery Reconsidered," p. ๑๔๘.

ต่อสาธารณชน อย่างไรก็ตามต้องพิจารณาถึงเรื่องความลับด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนข้อมูลอันเป็นความลับของเหยื่อค้ามนุษย์^{๕๙}

ข้อมูลเกี่ยวกับการฟ้องคดีและการลงโทษ ในคดีค้ามนุษย์ในปีพ.ศ.๒๕๕๘ ปัจจุบันสามารถหาได้ในเว็บไซต์ของสำนักงานศาลยุติธรรม^{๖๐} การพิจารณาพิพากษาคดีค้ามนุษย์นั้นมียุทธศาสตร์ทั่วประเทศ อาจทำให้การรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์เป็นไปโดยยากลำบาก แต่เมื่อได้มีการจัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นมา นอกจากจะมีผู้พิพากษาที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญด้านนี้มาปฏิบัติงานแล้ว ข้อมูลหรือสถิติต่างๆเกี่ยวกับคดีค้ามนุษย์จะเก็บรวบรวมไว้ที่แห่งนี้นั้นเช่นเดียวกัน อันเป็นการง่ายต่อการร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ

(๒) ระหว่างประเทศ

การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเจ้าพนักงานต่างชาติ สามารถที่จะทำให้การคัดกรองเหยื่อค้ามนุษย์เข้มแข็งขึ้นทั้งยังช่วยเพิ่มโอกาสในการค้นพบความผิดได้ดีขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากอาชญากรรมประเภทนี้มักจะเกี่ยวข้องกับการข้ามพรมแดน การใช้มาตรฐานและแนวปฏิบัติเดียวกันของประเทศเพื่อนบ้านจะทำให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามมากกว่า และด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศจะทำให้เราเข้าใจสิ่งต่างๆเหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง ในการที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น การจัดทำบันทึกข้อมูลทางอาญา (criminal records) เป็นสิ่งสำคัญ^{๖๑} แม้ว่าภาษาอังกฤษจะไม่ใช่อักษรราชการของไทย แต่ก็ควรพิจารณาที่จะจัดทำบันทึกข้อมูลต่างๆเป็นภาษาอังกฤษด้วย เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแลกเปลี่ยนกับผู้บังคับใช้กฎหมายของประเทศต่างๆ เพื่อใช้ในการพิจารณาเพิ่มโทษผู้ค้า

^{๕๙} Victoria Rietig, “Prevent, Protect, and Prosecute Human Trafficking in Mexico: Policy and Practical Recommendations,” *International Migration* ๕๓, no. ๔ (August ๑, ๒๐๑๕), pp. ๑๘-๑๙.

^{๖๐} Department Of State. The Office of Website Management, “๒๐๑๕ Trafficking in Persons Report.”

^{๖๑} *United Nations Convention Against Transnational Organized Crime*, article ๒๒.

มนุษย์ ซึ่งสอดคล้องตามอนุสัญญา^{๖๒} โดยหากไม่มีบันทึกข้อมูลทางอาญาที่เชื่อถือได้แล้ว ผู้ค้ามนุษย์อาจพ้นจากบทลงโทษเพิ่มเติมไปได้^{๖๓}

การจัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นมาจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือของผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ในการร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในส่วนล่ามผู้แปลภาษาจึงมั่นใจได้ว่าการประสานงานกับหน่วยงานระหว่างประเทศจะเป็นไปอย่างง่ายดายยิ่งขึ้น ประโยชน์ต่างๆเหล่านี้จะช่วยเพิ่มศักยภาพในการปราบปรามอาชญากรรมชนิดนี้ได้ดียิ่งขึ้น

บทสรุป

ในขณะที่การค้ามนุษย์มีการพัฒนามากกว่าศตวรรษและปรากฏการณ์นี้ก็ยังคงเพิ่มขึ้นทุกปี หลายประเทศร่วมกันต่อสู้กับอาชญากรรมนี้ผ่านทางกฎหมายระหว่างประเทศหลายฉบับแต่ดูเหมือนยังไม่พอเพียง เป็นที่ยอมรับกันว่าเหยื่อค้ามนุษย์นั้นเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์เนื่องจากการที่เขาเหล่านั้นสามารถนำตัวผู้ค้ามนุษย์มารับการลงโทษและรับผิดชอบสิ่งที่ทำได้โดยตรง เหตุนี้การที่จะมุ่งแต่ที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมารับการลงโทษอย่างเดียวจึงยังไม่มีประสิทธิภาพในการต่อสู้กับการค้ามนุษย์มากนัก การป้องกันคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะได้รับการมุ่งเน้นเช่นเดียวกัน

ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ศาลควรจะมีความพร้อมในการอำนวยความสะดวกทางศาลไม่ว่าจะเป็นผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการศึกษาอบรมและมีรู้ความเชี่ยวชาญด้านค้ามนุษย์ ล่ามผู้แปลภาษาและผู้ให้คำปรึกษาทางกฎหมายที่มีเหมาะสม เครื่องมือสารสนเทศที่ครบถ้วนเพื่อเป็นส่วนส่งเสริมสนับสนุนในการต่อสู้การค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตามอย่างที่ทราบดีว่าทรัพยากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรที่มีรู้ความเชี่ยวชาญนั้นอยู่อย่างจำกัด การจัดตั้งแผนกเพื่อรับผิดชอบคดีค้ามนุษย์โดยเฉพาะจึงเป็นทางออกที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในเวลาจำกัดที่มี แผนกคดีค้ามนุษย์นั้น

^{๖๒} Ibid.

^{๖๓} Gallagher, *The International Law of Human Trafficking*, pp ๓๙๖-๙๗.

สามารถทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีค้ำมนุษย์ได้เร็วยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและประสานงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยผู้พิพากษาที่ได้รับการอบรมและเชี่ยวชาญ

การต่อสู้การค้ำมนุษย์จะไม่สามารถสำเร็จได้โดยปราศจากการร่วมมือซึ่งกันและกัน ลำพังเพียงจัดตั้งแผนกคดีค้ำมนุษย์อาจไม่เพียงพอ ยิ่งความรู้ความเข้าใจในเรื่องค้ำมนุษย์แพร่หลายมากเท่าใด โอกาสในการจับกุมตัวผู้ค้ำมนุษย์ และการปกป้องคุ้มครองเหยื่อค้ำมนุษย์ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ผู้พิพากษาลอตจนสหวิชาชีพจึงควรต้องมีความรู้เรื่องการคัดกรองเหยื่อค้ำมนุษย์เพื่อที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ และต้องไม่ลืมว่าในการพิจารณาคดีอาญาไม่ควรที่จะมุ่งเน้นแต่การปรับบทกฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดเท่านั้น แต่ต้องให้ความสำคัญกับหลักสิทธิมนุษยชนด้วย ซึ่งวิธีนี้จะเป็วิธีเฉพาะในการต่อสู้กับการค้ำมนุษย์และเป็นเรื่องที่สำคัญที่สำนักงานศาลควรจะเผยแพร่แจกจ่ายองค์ความรู้นี้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ด้วยความช่วยเหลือทางศาล และมาตรการปกป้องคุ้มครองที่ดี จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการศาลและเกิดแรงจูงใจให้เหยื่อค้ำมนุษย์แสดงฐานะของตนเข้าให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และรับการคุ้มครองบำบัดอย่างแน่นอน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการต่อสู้กับการค้ำมนุษย์

បរិច្ឆេទ

“Annual Report ២០១៥, Office of Planning and Budget, Office of Judiciary of Thailand.” Accessed September ១, ២០១៥.
http://www.oppb.coj.go.th/info.php?info=sub_menu_set&cid=៥៣&pm=៥.

Atak, Idil, and James C. Simeon. “Human Trafficking Mapping the Legal Boundaries of International Refugee Law and Criminal Justice.” *Journal of International Criminal Justice* ១២, no. ៥ (December ១, ២០១៤): ១០១៥-៣៨. doi:១០.១០៩៣/jicj/mqu០៥៣.

Convention on the Rights of the Child, ១៩៨០.

Department Of State. The Office of Website Management, Bureau of Public Affairs. “២០១៥ Trafficking in Persons Report,” June ២៧, ២០១៥. <http://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/>.

Eriksson, Maria. “The Prevention of Human Trafficking -- Regulating Domestic Criminal Legislation through the European Convention on Human Rights.” *Nordic Journal of International Law* ៨២, no. ៣ (August ២០១៣): ៣៣៥-៦៨. doi:១០.១០៦៣/១៥៧១៨៤១០៧-០៨២០៣០០១.

Farrell, Amy, and Rebecca Pfeffer. “Policing Human Trafficking Cultural Blindness and Organizational Barriers.” *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science* ៦៥៣, no. ១ (May ១, ២០១៤): ៤៦-៦៤. doi:១០.១១៧៧/០០០២៧១៦២១១៤១៥៨៤៤.

Gallagher, Anne. *The International Law of Human Trafficking*. New York: Cambridge University Press, ២០១០.

Haynes, Dina Francesca. “Used, Abused, Arrested and Deported: Extending Immigration Benefits to Protect the Victims of Trafficking and to Secure the Prosecution of Traffickers.” *Human Rights Quarterly* ២៦ (២០០៤): ២២១.

James Oatway. “Prevent Combat Protect : Human Trafficking. Joint UN Commentary on the EU Directive - A Human Rights-Based Approach,” n.d.

Limoncelli, Stephanie A. *The Politics of Trafficking: The First International Movement to Combat the Sexual Exploitation of Women*. Stanford, Calif: Stanford University Press, ២០១០.

OHCHR. “Recommended Principles and Guideline,” n.d.

Pati, Roza. “States’ Positive Obligations with Respect to Human Trafficking: The European Court of Human Rights Breaks New Ground in *Rantsev v. Cyprus and Russia*.” *Boston University International Law Journal* ២៥ (២០១១): ៧៥.

Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Woman and Children, Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, n.d.

Rietig, Victoria. “Prevent, Protect, and Prosecute Human Trafficking in Mexico: Policy and Practical Recommendations.” *International Migration Review* ៤៣, no. ៤ (August ១, ២០១៥): ៥-២៤. doi:១០.១១១១/imig.១២១៧៥.

Simon, Hannah. “Human Trafficking from an International Protection Perspective: Probing the Meaning of Anti-Trafficking Measures for the Protection of Trafficking Victims, with Special Regard to the United Kingdom.” *Penn State International Law Review* ២៨ (២០១០ ២០១៥): ៦៣៣.

Stewart, Pam. “Tortious Remedies for Deliberative Wrongdoing to Victims of Human Trafficking and Slavery in Australia.” *University of New South Wales Law Journal* ៣៤ (២០១១): ៨៥៨.

Stoyanova, Vladislava. “Complementary Protection for Victims of Human Trafficking under the European Convention on Human Rights.” *Goettingen Journal of International Law* ៣ (២០១១): ៧៧៧.

———. “Human Trafficking and Slavery Reconsidered: Conceptual Limits and States’ Positive Obligations.” Lund University, ២០១៥.

Todres, Jonathan. "Widening Our Lens: Incorporating Essential Perspectives in the Fight against Human Trafficking." *Michigan Journal of International Law* ๓๓ (๒๐๑๒ ๒๐๑๑): ๕๓.

United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, n.d.

"UNODC Case Law Database." Accessed August ๓๐, ๒๐๑๕. <https://www.unodc.org/cld/index.jspx>.

"UNTC." Accessed August ๓๐, ๒๐๑๕. https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-๑๒-a&chapter=๑๘&lang=en#EndDec.

Wilson, Deborah G., William F. Walsh, and Sherilyn Kleuber. "Trafficking in Human Beings: Training and Services among US Law Enforcement Agencies." *Police Practice and Research* ๗, no. ๒ (May ๑, ๒๐๐๖): ๑๔๙-๖๐. doi:๑๐.๑๐๘๐/๑๕๖๑๔๒๖๐๖๐๖๗๖๘๓๓.

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๙